

BASHKIA
LEZHË

MASTER PLANI I PUNËSIMIT

FALENDERIME

Master Plani i Punësimit në Bashkinë Lezhë është një dokument strategjik politikash dhe është krijuar në kuadër të projektit “Jeto Qytetin Tënd-Politikat Rinore në Nivel Lokal” me qëllim përmirësimin e politikave të punësimit dhe gjendjes aktuale të punësimit të rinjve në Bashkinë Lezhë. E njëjta iniciativë është ndërmarrë edhe në 11 bashki të tjera të Republikës së Shqipërisë.

Falenderime të veçanta i shkojnë Fondacionit Friedrich Ebert Stiftung në Lezhë i cili ka mbështetur Kongresin Rinor Kombëtar dhe programin e dedikuar politikave rinore në nivel lokal prej tre vitesh.

Falenderime i shkojnë gjithashtu përfaqësuesve të administratës publike që morrën pjesë gjatë takimeve me fokus grupet përgjatë gjithë hartimit të Master Planit. Pa bashkëpunimin e tyre dhe ndarjen e informacioneve ky master plan nuk do të ishte i njëjti.

Falenderime shkojnë për bashkëautoren, Majlinda Toma, koordinatore lokale e qytetit të Lezhës, përfaqësuese e organizatës “Lyonet”. Shpreh mirënjohje gjithashtu ndaj ekspertëve të cilët asistuan 12 koordinatorët lokalë në analizimin e situatës aktuale dhe evidentimin e problematikave dhe sygjerimeve të mundshme për përmirësimin e situatës. Faleminderime kolegëve koordinatorë të cilët ndanë eksperiencat dhe kontributin e tyre gjatë gjithë këtij procesi.

Mbi të gjitha falenderime të përzemërta i shkojnë të gjithë organizatave rinore lokale pjesë apo jo e Kongresit Rinor Kombëtar, pjesëmarrësve, të rinjve, aktivistëve, studenteve dhe qytetarëve të cilët morrën pjesë dhe dhanë kontributin e tyre gjatë fazës së konceptimit dhe dizenjimit të këtij dokumenti.

Pikëpamjet e paraqitura në këtë dokument janë të Kongresit Rinor Kombëtar dhe jo domosdoshmërisht paraqesin pikëpamjet e Fondacionit Friedrich Ebert Stiftung.

TABELA E PËRMBAJTJES:

FALENDERIME	1
I. PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE	3
II. TË RINJTË DHE TREGU I PUNËS NË LEZHË	4
III. OBJEKTIVAT	6
IV. PARIMET UDHËHEQËSE	7
V. ANEKSET	8
ANEKSI I: ORIENTIMI DREJTË TREGUT TË PUNËS	8
ANEKSI II: EDUKIMI DHE TRAJNIMI	12
ANEKSI III: MUNDËSITË E PUNËSIMIT	14
ANEKSI IV: AKSES I BARABARTË NË PUNËSIM	16
ANEKSI V: SIPËRMARRJA	17
ANEKSI VI: PËRMIRËSIMI I KUADRIT INSTITUCIONAL	18

I. PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

Shqipëria është një nga vendet me popullësinë më të re në rajon ku të rinjtë nën moshën 30 vjeç përfaqësojnë 45.6% të popullësisë.

Në qarkun e Lezhës të vetmet të dhëna statistikore për regjistrimin e të rinjve që jetojnë në këtë qark janë ato të nxënësve që janë të regjistruar në shkolla të mesme 15-19 konkretisht janë 2609 nxënës. Ndërkohë ky përqendrim në njësitë administrative rurale është më i ulët për shkak të lëvizjeve të shumta demografike të bëra vitet e fundit.

Ky rezultat është indikuar jo vetëm nga përqëndrimi i lartë i institucioneve arsimore në vend por dhe nga numri i lartë i bizneseve dhe standarti i jetesës. Për këto arsye kjo grupmoshë kërkon një trajtim të veçantë dhe duhet të merret në konsideratë të vazhdueshme në hartimin e dokumentave strategjike pasi ata përbëjnë forcën më të lartë punëtore në vend dhe janë komponentë kryesorë për zhvillimin e qytetit dhe vendit.

Ky masterplan vjen si rezultat i përpjekjeve të vazhdueshme të Kongresit Rinor Kombëtar për të influencuar politikën rinore në nivel vendor dhe qendror me qëllim fuqizimin e të rinjve në 12 qarqet e vendit. Konkretisht në vitin 2017 Kongresi Rinor Kombëtar së bashku me institucionet publike dhe organizatat e saj partnere hartuan Planet LokaleVendore, dokumente me rëndësi të veçantë për zhvillimin strategjik të të rinjve në 12 qarqet e Shqipërisë.

Në kuadër të projektit “Planet Lokale të Veprimit për Rininë - Jeto Qytetin Tënd” kemi zhvilluar takime dhe diskutime me grupime të të rinjve dhe organizatave rinore në 12 qarqe për të identifikuar problematikat dhe zgjidhjet e mundshme që prekin grupmoshën 15-29 vjeç.

Punësimi mbetet problemi më madhor në rang kombëtar i cili kërkon ndërhyrje të menjëhershme nga organizatat rinore në bashkëpunim me autoritet lokale dhe komunitetin e biznesit. Për këtë qëllim ne kemi hartuar Masterplanin për Punësimin e të Rinjve në bashkitë përkatëse.

Ky masterplan i dedikohet vetëm Bashkisë Lezhë dhe ka si qëllim paraqitjen e situatës aktuale të punësimit të të rinjve në këtë bashki si dhe hartimin e objektivave strategjike shoqëruar me rekomandimet përkatëse. Ky dokument është i ndarë në pesë pjesë kryesore dhe është në vijueshmëri me dokumentat në nivel lokal, kombëtar dhe ndërkombëtar.

II. TË RINJTË DHE TREGU I PUNËS NË LEZHË

Në nivel kombëtar çështja e punësimit është një nga pesë prioritetet e kyçe të qeverisë por edhe në nivel lokal kjo çështje ka marrë një fokus të veçantë. Kjo pasqyrohet edhe në dokumentet strategjike të hartuara në nivel qendror dhe vendos siç janë: Programi i Qeverisë 2017-2021; strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2014-2020, Strategjia për Punësim dhe Aftësi 2013-2020; Plani Kombëtar i Veprimit për Rininë, Strategjia e Mbrojtjes Sociale 2015-2020, Plani Kombëtar Veprimi 2010-2015.

Në nivel lokal paraqitet në dokumentat si:

- Plani Kombëtar i Veprimit për Rininë 2015-2020.
- Plani Strategjik për Zhvillimin e Qëndrueshëm të Komunitetit të Lezhës 2013-2030.
- Rregullore e Brendshme e Bashkisë Lezhë “Mbi Organizimin, Funkionimin, Detyrat dhe Kompetencat e Administratës së Bashkisë Lezhë dhe Njësive Administrative” dt.23.05.2018.
- Ligji nr.75/2019 “Për Rininë”.

Për të arritur një mirë-menaxhim të burimeve natyrore, financiare dhe kapitalit njerëzor në nivel kombëtar dhe lokal është e nevojshme të bëhet një analizë e mirëfilltë dhe e mirë detajuar e tregut të punës për të matur atë se çfarë kërkohet nga punëdhënësi dhe punëmarrësi në vendin e punës për të dalë me përfundime dhe rekomandime konkrete. Ajo çka duhet të theksohet është fakti se kjo analizë mungon çka e bën jo të qartë për aktorët që punojnë se ku duhet ti prioritetizojnë fondet dhe veprimet e tyre. Mbivendosja e punës, ripërsëritja dhe kosto janë problematika që vijnë pikërisht nga kjo mungesë.

Përsa i përket punësimit, Bashkia Lezhë ka hartuar një sërë politikash ekonomike për tu ardhur në ndihmë të rinjve dhe grupeve të marginalizuara. Aktualisht janë zhvilluar një sërë politikash dhe programesh si: Sektori i rinisë është bërë pjesë e organikës së re të Bashkisë Lezhë në prill të 2020. Më përpara aktivitetet rinore janë zhvilluar si bashkëpunime ndërmjet drejtorive të ndryshme të bashkisë, sipas fokusit/tematikës që ka pasur secila prej tyre. Këto aktivitete kanë konsistuar më tepër në fushata ndërgjegjësimit si: sensibilizimi për mbrojtjen e mjedisit; sensibilizimi ndaj fenomeneve të ndryshme sociale si dhuna me bazë gjinore, bullizmi në shkollë; promovimi i vlerave dhe trashëgimisë kulturore dhe aktivitete të ndryshme sportive si kampionate sportive, gara etj.

Lidhur ngushtë me punësimin lidhet dhe çështja e aftësimin e cila synon krijimin e një force punëtore të kualifikuar dhe në përputhje me nevojat e tregut. Për këtë arsye është e nevojshme hartimi i politikave dhe programeve plotësuese siç janë: trajnimet, praktikat dhe edukimi jo-formal. Përsa i përket mbështetjes financiare dhe nxitjes së punësimin Bashkia Lezhë do të fokusohet në dy programe kryesore siç janë: Punësimi dhe vetëpunësimi i të rinjve dhe rritja e kapaciteteve të të rinjve për tu integruar më mirë në vendin e punës.

III. OBJEKTIVAT

Objektivat e këtij MasterPlani janë si më poshtë:

1. Të krijojë një kuadër cilësor dhe dinjiteti për punësimin e të rinjve.
2. Të formojë të rinjtë si agjent ndryshimi të situatës së tyre drejtë integritit në tregun e punës.
3. Të ofrojë asistencë të personalizuar në zhvillimin personal të të rinjve dhe mundësive të karrierës në Lezhë dhe NJA rurale.
4. Të përmirësojë integrimin dhe qëndrueshmërinë e të rinjve në tregun e punës nëpërmjet zhvillimit personal dhe profesional dhe kualifikimeve të vazhdueshme.
5. Zhvillimi i ekonomisë lokale nëpërmjet promovimit të ekonomisë qarkulluese dhe biznesit social.
6. Rritja e aksesueshmërisë së tregut të punës dhe programeve të aftësimi për grupet e marginalizuara dhe gratë dhe vajzat.
7. Të sigurojë përmirësimin e situatës së barazisë gjinore në tregun e punës dhe mundësitë e barabarta të punësimit dhe zhvillimit profesional.
8. Të rrisë bashkëpunimin midis aktorëve publik dhe privat që operojnë në fushën e punësimit, zhvillimit të karrierës dhe kualifikimeve profesionale.

IV. PARIMET UDHËHEQËSE

Parimet udhëheqëse janë në përputhshmëri me strategjitë lokale, kombëtare dhe ndërkombëtare të punës tek të rinjtë. Ato janë baza mbi të cilat do të hartohen dhe dizajnohen të gjitha politikat dhe aksionet e parashikuara në këtë dokument.

Përshtatja me direktivat Europian: Më hyrjen në Bashkimin Europian tregu i punës në Shqipëri do të përballet me një sërë ndryshimesh ndaj është e nevojshme të kuptojmë këto ndryshime duke filluar nga: standarti i tregut të punës, konkurrueshmëria, kuadri ligjor dhe institucional, dixhitalizimi, lëvizja e lirë e mallrave dhe standarti i produkteve dhe shërbimeve. Për këtë arsye është e rëndësishme të ndërmerim hapa që në një plan afatgjatë do të shërbejnë pikërisht këtyre ndryshimeve si dhe minimizimit të rreziqeve dhe kostove të bizneseve shqiptare dhe punonjësve shqiptarë.

Zhvillimi i Qëndrueshëm: Ky parim udhëheq çdo dokument strategjik që hartohet në nivel lokal, kombëtar dhe rajonal. Menaxhimi i burimeve dhe planifikimi i integruar social dhe ekonomik janë shtyllat kryesore ku mbështetet ky parim.

Bashkërendimi: Ky master plan është hartuar duke u bashkërenduar me dokumentat strategjikë në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar më qëllim harmonizimin e punës dhe zhvillimin e aktiviteteve në të mirë të interesave qytetare dhe grupeve të synuara kryesisht të rinjtë.

Punësim Cilësor për të gjithë: Ky parim synon zhvillimin e individëve duke ofruar asistencë të personalizuar në të gjitha fazat përgatitore drejt tregut të punës si dhe aftësimin dhe trajnimeve të vazhdueshme.

Gjithëpërfshirja dhe Mos-diskriminimi: Ky parim siguron përfshirjen sociale duke u fokusuar më së shumti tek grupet e marginalizuara siç janë gratë dhe vajzat, vajzat që janë viktime të dhunës, komuniteti rom dhe egjiptian, personat me aftësi të kufizuara dhe të rinjtë në zona rurale dhe emigrantët. Gjithashtu ky parim siguron mundësi të barabarta punësimi dhe kualifikimi të individëve që vijnë nga këto grupe.

Mbështetja e prodhimit vendas dhe ekonomisë lokale: Për të rritur konkurrueshmërinë në tregun europian është e rëndësishme zhvillimi i tregut lokal dhe rajonal të punës, produkteve dhe shërbimeve.

Për këtë arsye nxitja e prodhimtarisë dhe ekonomisë lokale do të shoqërohet me krijime të reja të vendeve të punës dhe uljes së papunësisë. Ky parim mbështet të gjitha nismat dhe programet që do të ndërmerren në kuadër të këtij master plani.

Zhvillimi personal dhe profesional: Ky parim synon të vendosë të rinjtë në qendër të gjithë nismave në mënyrë që të rrisë kapacitetet, njohuritë dhe aftësitë e të rinjve për tu përshtatur në vendin e punës. Ky parim do të mbështetet në ciklin e zhvillimit personal dhe profesional duke i bërë të rinjtë agjentë ndryshimi të jetës së tyre.

Bashkëpunim dhe dialog konstruktiv: Për të arritur sa më mirë përmbushjen e objektivave të këtij dokumenti është e rëndësishme bashkëpunimi me të gjithë aktorët e përfshirë si: institucionet lokale, institucionet e arsimit të lartë, institucionet e arsimit të mesëm, institucionet e arsimit profesional, komuniteti i biznesit, akademikë dhe studiues, organizatat rinore, organizatat e biznesit, sindikatat e punëtorëve dhe të rinjtë.

V. ANEKSET

Për të arritur përmbushjen e objektivave të lartë përmendura është e rëndësishme të formulojmë masterplanin e punësimit i cili është i ndarë në gjashtë anekse.

Qëllimi: Prioritizimi i aksioneve që do të ndërmerren në vitet pasardhëse kryesisht për reduktimin e numrit të të rinjve të papunë, përmirësimin e cilësisë së forcës punëtore, fasilitimn drejt vendit të punës dhe zvogëlimin e hendekut gjinor në tregun e punës.

ANEKSI I: ORIENTIMI DREJT TREGUT TË PUNËS

Qëllimi kryesor: Informimi, orientimi profesional, motivimi, këshillimi, diagnostifikimi dhe përcaktimi i profilit të karrierës përfshirë këtu edhe kompetencat, kërkimi për një vend pune dhe ndërmjetësimi në tregun e punës. Ky aneks përfshin objektivat e mëposhtme:

OBJEKTIV: Këshillimi i karrieres dhe asistence e personalizuar

Këshillimi i karrierës është një fazë shumë e rëndësishme e cila i paraprin fazave pasardhëse për kërkimin e vendit të punës. Kjo fazë është e lidhur ngushtë me zhvillimin personal të individëve dhe formimin e tyre të përgjithshëm dhe akademik. Kjo fazë është e një rëndësie të veçantë pasi nëse hartohet dhe zhvillohet në mënyrën e duhur sjell reduktimin e një sërë kostove duke filluar nga kostot financiare dhe sociale dhe duke sjellë kështu reduktim të dukshëm të numrit të papunësisë. Gjithashtu kjo fazë i shërben individëve të riorganizojnë dhe të mirë menaxhojnë burimet e tyre, njohuritë dhe aftësitë për një kërkim më efikas të mundësive aktuale të punësimit në Bashkinë Lezhë por dhe për zhvillimin e mundësive të reja në këtë territor.

Aksioni 1: Formimi i Grupit Këshillimor të Karrierës

Sfida e realizimit të një analize të mirëfilltë të tregut të punës sjell me vete vështirësi për të kuptuar realisht cilat janë nevojat e punëkërkuësve dhe punëmarrësve në tregun e punës në Shqipëri. Kjo është një sfidë në nivel kombëtar dhe lokal i cili ka nevojë për një ndërhyrje sa më të shpejtë.

Nisur nga praktikat e mira të Bashkisë së Tiranës e cila tashmë ka një Drejtor të specifikave vetëm për punësimin e cila po punon për ngritjen e një grupi të specializuar për Këshillimin e Karrierës sugjeroj që do të ishte mjaft efiçente që edhe në Bashkinë Lezhë të krijohet hapësira që të paktën një person të ngarkohet me përgjegjësinë vetëm për këtë çështje për Këshillimin e Karrierës.

Aktualisht këshillimi i karrierës kryhet nga psikologët e shkollave. Që të kemi një ekspertizë të saktë në këtë drejtim duhet që të formohet Grupi Këshillimor i Karrierës i cili synon më tej formimin e një grupi individësh në nivel lokal të kualifikuar specifikisht për orientimin dhe këshillimin e të rinjve. Ky hap përfshin këshillim të personalizuar të individëve sidomos të rinjve duke u bazuar tek interesat, aftësitë e tyre, nevojën e tregut të punës dhe politikën shtetërore. Ajo çka e lidh këtë grup me analizën e tregut të punës është pikërisht analizimi i nevojave specifike të punëkërkuësve dhe fasiliteti i tyre në procesin e zhvillimit personal dhe profesional.

Puna e Grupit Këshillimor të Karrierës duhet të hartojë një Program Individual Orientimi i cili do të përfshijë: diagnostifikimin personal, planin personal të zhvillimit dhe planin personal të trajnimit dhe kualifikimit. Në mënyrë që të zhvillohet ky program është e rëndësishme që grupi i Këshilluesve të trajnohet paraprakisht dhe të pajiset me informacionin dhe aftësitë e duhura për të përmbushur me sukses fazën e parë. Ky grup duhet të përfshijë ekspertë të fushës, punonjës të Burimeve Njerezore, trajnerë dhe mentorë lidhur me zhvillimin personal dhe profesional, përfaqësues nga organizata rinore dhe nga institucionet e përfshira në hartimin e këtij programi si dhe përfaqësues nga institucionet arsimore dhe komuniteti i biznesit. Hartimi i këtij programi do të mbështetet në parimin e gjithëpërfshirjes dhe mos-diskriminimit.

Aksioni 2: Diagnostifikimi dhe Programi Individual i Orientimit Drejt Tregut të Punës

Përfshirja e të rinjve në tregun e punës nuk është thjeshtë një rezultat i aktiviteteve tradicionale, kurse, trajnime profesionale. Modeli i këshillimit për punësim është një proces i integruar dhe i individualizuar bazuar në planin individual në aftësitë që zotëron çdo individ. Këshillimi individual

drejt punësimit duhet të ndërlihdë studimin e thellë të tregut të punës dhe aftësitë profesionale të vetvetes përpara se të rinjtë të vendosin për profesionin që duan të ndjekin dhe punën e synuar. Agjensitë publike të punësimit dhe organizata të shoqërisë civile duhet të standartizojnë dhe hartojnë programe të përbashkëta për të rritur efikasitetin tek informimi dhe orientimi i të rinjve drejt tregut të punës.

Aksioni 3: Këshillim gjithëpërfshirës i të rinjve që vijnë nga zonat rurale, gratë, vajzat, komunitete të ndryshme në Shqipëri si dhe personat me aftësitë të kufizuara.

Aktualisht këshillimi i karrierës nëpër shkolla është një koncept i ri i futur vitet e fundit që realizohet në sistemin 9-vjeçar dhe në matura tek të rinjtë që ju drejtohen universiteteve, përgjithësisht realizohet nga psikologët shkollorë. Për të rritur cilësinë e edukimit në orientimin e të rinjve dhe jo vetëm në këshillimin e karrierës duhet që të ngrihen tryeza pune të përbashkëta mes agjensive shtetërore, sektorit privat dhe organizatave të shoqërisë civile. Me qëllim planifikimin e nevojave që ka tregu i punës dhe mirë informimin e të rinjve në zgjedhjet e tyre drejt profesioneve. Agjensitë e punësimit duhet të merren me trendet e punësimit, vendet e lira të punës, edukimin dhe trajnimin. Nga të dhënat e Bashkisë Lezhë na rezulton që për grupin e synuar janë kryesisht të rinjtë të grupmoshës 15-19 vjeç të cilët janë të regjistruar në institucionet e arsimit të mesëm. Konkretisht janë 2609 nxënës nga të cilët 1318 femra. Në qendër bashkie (qytet), së bashku me nxënësit e institucioneve arsimore private janë 1838 nxënës nga të cilët 921 janë femra ndërsa në njësitë administrative janë 771 nxënës, nga të cilët 397 femra. Mbështetur tek shifrat na rezulton një numër i konsiderueshëm të të rinjve që jetojnë në zonat e disavantazuara që gjithashtu mbetet përgjegjësi e pushtetit lokal për tu informuar, nxitur dhe mbështetur paralelisht me të rinjtë që jetojnë në qytet.

OBJEKTIVI : Raporti me Aktorët e Tregut të Punës

Nje objektivi tjetër i Programit Individual të Orientimit do të jetë dhe krijimi i urave lidhëse midis aktoreve të ndryshme që janë pjesë aktive e tregut të punës. Këtu përfshihen institucionet arsimore të arsimit të lartë, arsimit të mesëm dhe arsimit profesional, agjensitë shtetërore lidhur me punësimin, komuniteti i biznesit dhe organizatat e shoqërisë civile.

Ky aksion parashikon takime dhe trajnime të përbashkëta të aktorëve të përfshirë kryesisht rreth zhvillimit të qëndrueshëm të tregut të punës dhe një qasjeje më miqësore për të rinjtë në formën e praktikave, punës në distancë apo teorisë dhe praktikës së integruar.

Gjithashtu është e nevojshme të trajnohet komuniteti i biznesit me qasjen europiane dhe aftësinë për të rritur konkurrueshmërinë në tregun european. Aftësia për tu përshtatur me ndryshimet që do të pësojë ky komunitet me hyrjen në BE mund të krijojë hapësira për punësimin dhe integrimin e të rinjve në strukturat e tyre.

ANEKSI II: EDUKIMI DHE TRAJNIMI

Fusha e edukimit dhe trajnimit është një fushë shumë e gjerë dhe Lezha ndonëse ofron mundësi dhe aktorë që punojnë intensivisht në këtë fushë është e rëndësishme të theksohet se duke qenë se tregu është në lëvizje të vazhdueshme nevoja për trajnime dhe kualifikime është gjithmonë prezente. Ky aneks synon të përmbushë objektivat e mëposhtme:

OBJEKTIV: Përmirësimi i Forcës Punëtore të Kompanive dhe Bizneseve

Kapitali njerëzor është një nga asetet më të çmuara të një biznesi dhe është gjithashtu një kapital i cili ka në dorë jetëgjatësinë dhe prezencën e një biznesi në tregun e punës. Me këtë nënkuptojmë se në nivel lidershipi vendimet që drejtuesit marrin për bizneset apo punonjësit e tyre përcaktojnë edhe të ardhmen e një biznesi. Duke qenë se tregu i punës është i ndryshueshëm i ndikuar më së shumti nga faktori demografik, klimatik, politik dhe teknologjik nevoja për të përshtatur kapitalin njerëzor me këto ndryshime është thelbësore në qëndrueshmërinë e një biznesi. Me integrimin në BE, Shqipëria do të pësojë ndryshime në shumë fusha dhe komuniteti i biznesit është ai që ka një rrezikshmëri të lartë nëse liderët e bizneseve nuk ndërgjëgjësohen dhe informohen në lidhje me këto ndryshime. Konkurrenca, standartet e reja, formalitete dhe zhvillimi i aftësive janë disa nga sfidat kryesore.

Aksioni 1: Krijimi i Mundësive për Kualifikime Profesionale Dhe Zhvillimi i Aftësive që Lidhen me Tregun e Punës

Bashkia ka qenë gjithnjë e hapur dhe bashkëpunuese ndaj organizatave që kanë nxitur punësimin rinor duke i mbështetur dhe promovuar ata. Qendra H.A.N.A që operon në qytetin e Lezhës ka marrëveshje bashkëpunimi. Vitet e fundit në Lezhë ka shtrirë aktivitetin e tij projekti “Your Job” që e mbështet aktivitetin e tij në tre shtylla kryesore:

- Trajnime dhe kurse profesionale
- Intershipe dhe sipërmarrje biznesi
- Suport me grante

Aksioni 2: Marrëveshje Bashkëpunimi Midis Shkollave dhe Bizneseve

Në Bashkinë Lezhë ekziston një shkollë e mesme profesionale “Kolin Gjoka” e cila ka krijuar marrëveshje bashkëpunimi me bizneset vendase ku ju jep mundësinë të rinjve që frekuentojnë këtë institucion përveçse të arsimohen edhe të kualifikohen nëpërmjet praktikave profesionale që të rinjtë ushtrojnë në këto biznese. Gjithashtu të rinjve ju ofrohen edhe mundësi punësimi. Rezultatet e kësaj shkolle janë mjaft të suksesshme dhe shpesh është marrë si shkollë model, nga shkolla të tjera profesionale të Shqipërisë dhe jashtë saj nëpërmjet programeve të Erasmus+, Ambasada Zviceriane etj.

OBJEKTIV: Suport drejt Tranzicionit në Tregun e Punës nëpërmjet zhvillimit të Aftësive dhe Kompetencave

Për të rritur shancet për integrimin në tregun e punës është e nevojshme që fuqia punëtore të njohë shumë mirë si funksionon tregu, si ndryshon dhe se si ata mund të përshtaten më këto ndryshime. Në këtë objektiv fokusi kryesor do të jetë zhvillimi i kompetencave bazë jo vetëm për të përmbushur një CV të pasur por edhe për të rritur konkurrueshmërinë në tregun e punës. Referuar praktikave të mira të Bashkisë Tiranë e cila tashmë ka një Zyrë Karriere do të ishte me shumë interes që edhe në Bashkinë e Lezhës të kishte një të tillë analoge e cila do të ndihmonte në gjenerimin e të dhënave si dhe të kishte detyrë specifike që përmbush objektivin për të hartuar e formuar programe e cila do të lancojnë:

Aksioni 1: Trajnime mbi kompetencat bazë

Aksioni 2: Trajnime mbi kompetencat dixhitale

Aksioni 3: Trajnime mbi gjuhët e huaja dhe mundësitë e mobilitetit për studime dhe punë

Aksioni 4: Trajnime në sektorët strategjik kryesisht lidhur me aspektin profesional

Aksioni 5: Trajnime në bujqësi, blegori dhe agroturizëm si potencial për zhvillimin ekonomik në nivel lokal

Aksioni 6: Programe bursash për studentët në vështirësi ekonomike që dëshirojnë të vazhdojnë studimet e larta

Aksioni 7: Trajnime për inovacionin në edukim dhe trajnim Shoqëria civile me mbështetjen e vazhdueshme të Bashkisë Lezhë kanë të përfshira në programet e tyre trajnime të ndryshme që fuqizojnë të rinjtë në ngritjen e kapaciteteve në bazë të aftësive që ata zotërojnë. Qendra Rinore H.A.N.A në bashkëpunim me shkollat e mesme po punon që gjatë orëve të shërbimit komunitar të trajnojë të rinjtë rreth zanatave të ndryshme.

Aksioni 8: Trajnime midis brezave të ndryshëm për shkëmbim informacioni dhe kompetencash

Aksioni 9: Trajnime për stafet e bizneseve apo institucioneve për asistimin e grupeve të marginalizuara në tregun e punës dhe gjithëpërfshirjen.

ANEKSI III: MUNDËSITË E PUNËSIMIT

Ky aneks i dedikohet kryesisht grupeve të marginalizuara në mënyrë që të nxisë punëdhënësit të punësojnë, krijojnë hapësira dhe të mbajnë në punë individë të cilët kanë vështirësi në ndërrimin e punës dhe gjenden në situatë ku kanë nevojë për suport ekonomik. Këtu përfshihen kryesisht personat më aftësi të kufizuar, gratë viktime të dhunës, emigrantët, viktime të terrorizmit apo të rinjtë që kanë probleme në familje dhe strehohen në qendra sociale.

Të rinjtë kryesisht janë më të pasigurtë pasi mund të bien më lehtësisht pre e abuzimeve dhe të përjashtohen nga aksesueshmëria në vendin e punës. Ky aneks synon përmbushjen e objektivave si më poshtë:

OBJEKTIV: Rritja e Aksesueshmërisë në Tregun e Punës

Aksioni 1: Krijimi i një rrjeti të konsoliduar midis shkollave-institucioneve- biznesit

Aksioni 2: Portal online dhe databasë e punëkërkuësve dhe punëmarrësve

Aksioni 3: Programi mbështetës për grupet vulnerabël

Aksioni 4: Projekte Pilot mbështetur në ekonominë qarkulluese

Aksioni 5: Programi për suportin dhe promovimin e talenteve

Bashkia Lezhë për të nxitur dhe promovuar talentet, terrenet sportive të shkollave si dhe ne ambiente të tjera në territorin e Bashkisë Lezhë me asistencën e organizatave i ka vënë në funksion të të rinjve me qëllim aktivizimin, promovimin

por edhe argëtimin e të rinjve. Një nga nismat e ndërmarra është edhe projekti: “Java, si e dua unë qytetin tim!” i cili është i pasur me aktivitete të ndryshme sportive për të rinjtë e qytetit. Një risi për qytetin është edhe shfrytëzimi i lumit Drin nëpërmjet një sporti të ri, Dragonboat lloj sporti që zhvillohet në lumin Drin.

Të kthyera në traditë janë edhe aktivitetet dhe konkurset për arte pamore, kampionateve sportive në mes shkollave të mesme dhe konkursin e shkrimtarëve të rinj me qëllim nxitje të kreativitetit. Një tjetër iniciative edukuese dhe promovuese është edhe hartimi i 3 aktiviteteve nga të rinjtë mbi vlerat historike dhe kulturore të komunitetit të Lezhës sidomos në zonat rurale. Bregdeti i Shëngjinit gjatë sezonit turistik shfrytëzohet për kampet verore gjithëpërfshirëse.

(Një pjesë e mirë e aktiviteteve të ndryshme promovuese gjatë këtij viti janë zhvilluar online për shkak të situatës së pandemisë.)

ANEKSI IV: AKSES I BARABARTË NË PUNËSIM

Bazuar në parimin e gjithëpërfshirjes ky aneks synon krijimin e mundësive të barabarta për individët dhe sidomos të rinjtë që vijnë nga shtresat e varfra, komuniteti rom, aftësia e kufizuar, zonat rurale dhe gratë dhe vajzat si dhe viktimat e dhunës në familje.

OBJEKTIV: Barazia Gjinore dhe Gjithëpërfshirja në Tregun e Punës

Aksioni 1: Krijimi i bashkëpunimit me aktorët që punojnë me barazinë gjinore

Aksioni 2: Programi i start-upeve për gratë dhe vajzat në teknologji

Aksioni 3: Programi i mbështetjes së grave dhe vajzave në zonat rurale

Një sektor mjaft i rëndësishëm që nxit punësimin në zonat e disavantazhuara për gra dhe vajza janë edhe punimet artizanale, të cilat po suportohen dhe promovohen nga Bashkia. Punimet Artizanale janë një trend për zonën e Lezhës veçanërisht për zonën e Zadrimës.

Tezgjahu (ku një numër i konsiderueshëm vajzash dhe grash po specializohen duke punuar veshje tradicionale duke i stiluar dhe përshtatur për kohën).

Rritja e krimbit të mëndafshit (në Dajç të Zadrimës prej 3 vitesh është rikthyer rritja e krimbit të mëndafshit, prej ku merret lënda e parë për punimin e tezgjahut e stopuar prej shumë vitesh).

Sopuneri (në Blinisht të Zadrimës është ngritur një punishte që prodhon sapuna aromatik me produkte bimore).

Aksioni 4: Programi i mbështetjes së grupeve të marginalizuara.

ANEKSI V: SIPËRMARRJA

Ky aksion lidhet ngushtë me aktivitete që promovojnë sipërmarrjen, vetë-punësimin dhe bizneset sociale me qëllim zhvillimin e ekonomisë lokale në qendër dhe zonat rurale të Lezhës. Programet do të lidhen kryesisht me dhënien e granteve dhe krijimit të një grupi donatorësh që të sigurojnë qëndrueshmërinë e fondeve në fushën e sipërmarrjes.

OBJEKTIV: Promovimi i Sipërmarrjes

Aksioni 1: Krijimi i një networkut të donatorëve

Aksioni 2: Promovimi i biznesit social

Projekti “Your Job” ka në fokus zbulimin e talentëve, inkubator dhe tender për ndërmarrjet sociale. Të rinjtë marrin këshillim mbi biznesin dhe kanë filluar biznesin e tyre të qëndrueshëm.

Aksioni 3: Inkubatori i biznesit

Limit tjetër që është bërë i dukshëm në vitet e fundit janë edhe personat e kthyer nga emigrimi të cilët hasin vështirësi në integrimin e tregut të punës. (aktualisht në Bashkinë Lezhë Terre Des Hommes po sponsorizon prej 5 vitesh projektin “Irma” i cili ka në fokus të japë shërbim komunitar për familjet e rikthyera nga emigracioni si dhe suport financiar për hapjen e bizneseve të ndryshme me qëllim riintegrimin e familjeve të rikthyera), por me kalimin e kohës ky shërbim duhet të jepet nga Bashkia.

OBJEKTIV: Trajnim dhe Këshillim i

Specializuar për Bizneset dhe Sipërmarrësit

Aksioni 1: Trajtime dhe Certifikime Profesionale

OBJEKTIV: Promovimi i Bizneseve Lokale dhe Brandeve Shqiptare

Për të rritur konkurrueshmërinë në tregun kombëtar dhe rajonal është e rëndësishme zhvillimi i brendshëm i ekonomisë në mënyrë të qëndrueshme. Për ti shërbyer kësaj objektivë i duhet dhënë një shtysë bizneseve lokale sidomos atyre në zonat rurale me fokus në: turizëm, bujqësi, blegtori, artizatat dhe kulinari.

Aksioni 1: Zhvillimi i Panairit të Biznesit Lokal

Në Bashkinë Lezhë është bërë traditë panairi i punës ku zyra e punës fton bizneset e ndryshme që operojnë në zonën e Lezhës që të reklamojnë biznesin e tyre, reklamojnë produkte si dhe pasqyrojnë oferta të ndryshme punësimi. Këto panairë janë të hapura për të gjithë qytetarët kryesisht janë të rinjtë ata që marrin pjesë dhe janë në kontakt direkt me punëdhënës me profile të ndryshme. Kryesisht të rinjtë që frekuentojnë këto panairë vijnë nga shkollat.

Qendra H.A.N.A gjithashtu gjatë vitit 2021 ka planifikuar në bashkëpunim me institucionet vendore dhe të rajonit një panair rajonal për punësimin, që sigurisht do të jetë i aksesueshëm për të gjithë veçanërisht të rinjtë.

OBJEKTIV: Bashkëpunim midis Aktorëve që Punojnë në Sektorët Strategjikë të Sipërmarrjes dhe Vetëpunësimit

Networku është gjithmonë një mundësi e mirë që bizneset të zgjerojnë tregun e tyre dhe të rrisin mundësitë e bashkëpunimit. Për këtë arsye është e rëndësishme të nënshkruhen marrëveshje bashkëpunimi midis institucioneve lokale dhe bizneseve lokale ose midis dy bizneseve lokale me qëllim zhvillimin e projekteve të përbashkëta.

ANEKSI VI: PËRMIRËSIMI I KUADRIT INSTITUCIONAL

Në nivel lokal është e rëndësishme që institucionet të luajnë një rol rregullator dhe fasilitues midis aktorëve.

Aksioni 1: Krijimi i një Platforme Online të Punësimit

Bashkia Lezhë në portalin e saj ka krijuar platformën “Tregu i punës” në bashkëpunim me Shërbimin Kombëtar të Punësimit. Qëllimi i platformës “Tregu i Punës Lezhë” është nxitja e punësimit dhe rivitalizimi i tregut të punës nëpërmjet informimit dhe orientimit të qytetarëve drejt institucioneve shërbim-ofrues nga njëra anë, dhe lehtësisë së procesit të identifikimit dhe rekrutimit të punëmarrësve nga ana e punëdhënësve.

Të rinjtë që i drejtohen kësaj platforme mund të gjejnë punë në sektorin privat kryesisht biznese, pasi vendet e punës që janë vakante në shtet nuk pasqyrohen në këtë platformë.

Të rinjtë që kanë një shkollë të lartë nuk kërkojnë punë në këto zyra.

Aksioni 2: Fasilitimi në Shkëmbimin e Informacionit

Aksioni 3: Të Nxisin Projektet Pilot me Donator nga Bizneset Lokale

Punësimi është një nga problematikat më kryesore që përballen të rinjtë jo vetëm në Lezhë por në të gjithë Shqipërinë. Bashkia Lezhë duke qenë së është vend edhe bregdetar edhe malor bën që gjatë sezonit veror të hapë më shumë mundësi për punësim, shkaku i nivelit të turizmit të lartë. Zhvillimi i turizmit detar dhe malor ka bërë që sipërmarrjet të zhvillohen si në cilësi ashtu edhe në krijimtari si p.sh, hostele të ndryshme tradicionale, hotele me oferta të ndryshme, kulinari tradicionale, guida turistike natyrore, kulturore, përpunimi produkteve tradicionale lokale.

Bizneset Agroalimentare: Prodhime qumështi, buke, fabrika e peshkut, sallameri, mbarështimi i gjellëve dhe dhenve etj, i japin një mundësi të mirë punësimit rinor në Bashkinë Lezhë.

Punimet Artizanale: janë një trend për Lezhën veçanërisht për zonën e Zadrimës.

